

Decibelin trendiraportit ovat lyhyitä koosteita ilmiöistä tai ongelma-alueista, jotka Decibelin nuorisotiedottajat ovat huomanneet olleen ajankohtaisia Kysy Pois! -neuvontapalvelussa kuluneen kuukauden/ajanjakson aikana. Trendiraportit voidaan jakaa Decibelin 12 jäsenkunnassa kaikille niille, jotka tiedon tarvitsevat, esimerkiksi koulukuraattoreille, terveydenhoitajille, sosiaalityöntekijöille ja nuoriso-ohjaajille. Ne jaetaan nuorisotoiminnassa mukana olevien viranhaltijoiden kautta kaikkiin Decibelin johtoryhmään kuuluviin kuntiin.

Lokakuu – Joulukuu 2021

Kysymyksiä yhteensä: 516

Kysymyksiä yhteensä Decibelin jäsenkunnista: 453

Ruotsinkieliset kysymykset: 462

Suomenkieliset kysymykset: 54

Tytöiltä: 316

Pojilta: 173

Muilta: 27

Kysymyksiä eniten: 14–16 –vuotiailta

Trendit – Kysy Pois

Kuten aiemminkin, selkeä enemmistö kysymyksistä liittyvät kehoon ja terveyteen. Loka-joulukuun aikana tämän kategorian kysymykset ovat käsitelleet erityisesti sitä, mikä on normaalia/epänormaalia fyysisen ulkonäön sekä erilaisten oireiden suhteen. Suuri osa ulkonäköön liittyvistä ongelmista liittyy peniksen kokoon, esimerkiksi siihen, onko penis liian pieni pystyäkseen harrastamaan tietynlaista seksiä. On selvää, että erityisesti murrosiän loppuvaiheella ollaan huolissaan siitä, kasvaako penis enää, joka todennäköisesti johtuu yhteiskunnan luomasta ihanteesta, jonka mukaan peniksen tulisi olla iso. Monella nuorella vaikuttaa olevan sellainen käsitys, että pieni penis tarkoittaa huonoa seksielämää, joka osaltaan kertoo puutteellisesta seksuaalikasvatuksesta. Tämän tyyppiset kysymykset voiva myös viitata siihen, että kysymysten esittäjille on muodostunut vääristynyt käsitys pornon katsomisen tai esim. sosiaalisen median kautta.

On myös havaittavissa pelkoa erilaisia sairauksia, kuten sukupuolitauteja sekä muita sairauksia kohtaan. Tämä on havaittavissa selkeimmin kysymyksistä, joissa kysyjä kuvailee yhtä tai useampaa kokeemansa oiretta ja liittävät ne mahdolliseen diagnoosiin. Monet nuoret käyttävät diagnosoinnissa edistyneitä lääketieteellisiä termejä ja nimityksiä, joka viittaa heidän googlanneen oireitaan aiemmin ja alkaneen sitä kautta epäilemään sairautta. Myös kuukautisiin liittyvät kysymykset ovat yleisiä – erityisesti kysymykset kuukautisveren tai muun vuodon ulkonäöstä/koostumuksesta sekä siitä, onko erilainen vuoto tai kuukautisten viivästyminen normaalia.

Toinen yleinen aihe kysymyksille on seksi. Nämä kysymykset käsittelevät mm. missä iässä on sopivaa harrastaa seksiä ensimmäisen kerran tai miten seksiä ylipäättänsä harrastetaan. Osa kysymyksistä liittyy suostumukseen, joko käsitellen sitä, mitä suostumus tarkoittaa tai kysyjät ovat kertoneet tilanteista, joissa suostumusta ei ole huomioitu kumppanin puolesta. Ehkäisyvälineet ovat myös yleinen aihe – mukaan lukien kysymykset ehkäisyvälineiden hankkimisesta, niiden sivuvaikutuksista sekä siitä, miten toimia, jos on käyttänyt ehkäisyä väärin. Nämä kysymykset osoittavat, että moni nuori kokee epämieluisaksi ottaa yhteyttä ehkäisyneuvontaan ja sen vuoksi ottavat yhteyttä mielummin Decibeliin – kynnyksen ollessa matalampi siten.

Erilaisiin suhteisiin liittyviä kysymyksiä tulee myös usein. Ne voivat liittyä perhe-, kaveri- tai romanttisiin suhteisiin. Tämän kategorian kysymyksissä on tyypillistä, että kysyjä kuvailee tilanteensa ja pyytää neuvoa sen käsittelemiseen. Tilanteet ovat koskeneet esim. konflikteja kaverisuhteessa, miten lähestyä ihastuksen kohdetta tai miten kertoa vanhemmille seksuaalisesta suuntautumisesta. Useassa tapauksessa vaikuttaa siltä, että kysyjä tietää jo, miten tulisi toimia, mutta tarvitsee vastauksen tuomaa tukea ja vahvistusta asialle.

Psyykkistä terveyttä käsittelevät kysymykset ovat olleet moninaisia, mutta eniten on esiintynyt ahdistuneisuuteen ja huoleen liittyviä kysymyksiä. Monissa kysymyksissä tulee esiin käsite ”yliajattelu”. Tilanteesta tai diagnoosista riippumatta moni väittää ajattelevansa liikaa ja kertovat sen häirisevän heidän jokapäiväistä elämää. He voivat ”yliajotella” suhteitaan, omaa käytöstään tai esimerkiksi fyysisiä oireitaan. Jotkut kysymykset koskevat myös itsemurha-ajatuksia ja jopa itsemurhayrityksiä, mikä on tietenkin huolestuttavaa. Tällaisia kysymyksiä esittävät nuoret eivät vaikuta ymmärtävän, että apua on saatavissa – toivomme, että vastauksillamme voimme tarjota tietoa siitä. Myös kysymykset koskien negatiivista suhtautumista omaa kehoaan kohtaa sekä huonoa suhdetta ruokaan ovat yleisiä. Huono suhde ruokaan voi tarkoittaa sekä rajua ahmimista että huolestuttavaa ravitsemuspuutetta. On useita selviä tapauksia, joissa ilmenee, että nuorilla on syömishäiriö, joka on tullut esiin sillä, että he ovat kertoneet halustaan laihduttaa, vaikka olisi normaalipainoisia tai jopa alipainoisia.

Muita mainittavia aiheita, joita kysymyksissä on esiintynyt edellisiä harvemmin ovat olleet mm. opiskelu, lävistyksiset ja Covid-19. Koronaan liittyvät kysymykset ovat koskeneet pääasiassa rokotteita. Jonkun verran on myös esiintynyt pilailukysymyksiä eli ns. ”spämmejä”, mutta se ei ole epätavallista. Kaiken kaikkiaan kysymyksiä on tullut tämän ajanjakson aikana enemmän kuin samana ajankohtana vuonna 2021. Syksyn alkuun verrattaessa kysymyksiä tuli 81 kysymystä enemmän ja vuoden 2020 vastaavaan ajankohtaan verrattaessa kysymysten määrä on lisääntynyt 92 kysymyksellä.

Ajanjakson perusteella meidän mielestämme nuorille pitäisi tiedottaa enemmän:

- Mistä voi hakea apua erilaisissa tilanteissa, kuten mielenterveysongelmiin, sukulaisten alkoholin väärinkäyttöön tai ruokavalioon liittyvissä ongelmissa. Näiden tietojen tulee olla helposti saatavilla ja helposti luettavia. Yhteystietojen tulee myös olla saatavilla.
- Mikä on normaalia tai epänormaalia ulkonäön sekä murrosiän kehityksen suhteen.
- Internet ei ole luotettava paikka diagnoosien löytämiseen, vaan yhteyttä tulisi ottaa kouluterveydenhoitajaan tai terveyskeskukseen, jos jotain on vialla. Diagnoosia ei voi tehdä itselle, edes netistä lukeman perusteella.

Tuhannet kiitokset kaikille asiantuntijoillemme sekä yhteyshenkilöille 12 jäsenkunnassamme. TE teette Decibelin.

Aiempia Trendiraportteja voi lukea täältä: <https://www.decibel.fi/meista/decibelin-trendiraportit>.

Ottakaa yhteyttä, jos myös etänä onnistuvat teemapakettimme kiinnostavat. Kerromme mielellämme lisää! (decibel@korsholm.fi)

Ystävällisin terveisin,

Decibelin tiimi